

# šibenski list

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA KOTARA ŠIBENIK

Cijena 20 dinara • Izdaje: Novinsko-izdavačko poduzeće »Štampa« Sibenik • Direktor MARKO JURKOVIĆ • Mjesečna pretplata za FNJR 100 dinara, za inozemstvo 200 dinara • Tekući račun: Komunalna banka Sibenik 435-11-8 • Telefon štamparije 22-28 i 29-52

## Svečana proslava JRM i pomorstva

U Sibeniku će se na svečan način proslaviti 20-godišnjica osnivanja Ratne mornarice i pomorstva. Uoči proslave po svim školama i jedinicama JNA održat će se prigodna predavanja, a kulturno prosvjetno vijeće Jugoslavije u suradnji s Domom JNA organizirat će izložbu pod nazivom »Za naše more«. 8. i 9. rujna gostovat će zagrebačka »Estrada« u Sibeniku i Kninu. U zabavnom programu nastupit će Kvartet M, te solisti Jasna Benedek, Vice Vukov i Ivica Seftari, a zatim će uslijediti revija modela odjeće i obuće nekih zagrebačkih tvornica.

9. rujna navečer u Narodnom kazalištu će se održati svečana priredba, te vatromet u šibenskoj luci. Istog dana pripadnici Ratne mornarice položat će vijence kod otoka Jabuke i tom prilikom evocirat će se uspomene na borbe partizanskih mornaričkih jedinica u toku NOB-a. Komanda šibenskog garnizona priredit će prijem za pionire, a u toku proslave organizirat će se izleti na najvažnije punktove u kojima su se stvarali prvi odredi Ratne mornarice.

Ovogodišnja proslava bit će također obilježena različitim sportskim takmičenjima, uglavnom sportovima na vodi. Između ostalog predviđa se natjecanje između pripadnika JRM i članova plivačkog kluba »Mornar«, kao i regata mornaričkih brodova i jedrilica.

## Novi položaj poduzeća i osiguranika prema fondu zdravstvenog osiguranja

Položaj organizacija (privrednih i drugih, organa i ustanova) i osiguranika u novoj organizaciji i financiranju socijalnog osiguranja je iz osnova izmijenjen. Trošenje sredstava fonda zdravstvenog osiguranja neće više teći mimo njihovih interesa i briga. U provedbi novog sistema navedenog fonda postavljene su materijalne - financijske instrumenti nagonit će sve organizacije i osiguranike na razmišljanje i određene akcije radi racionalnog i ekonomičnog korištenja fonda zdravstvenog osiguranja.

Po novim propisima sve organizacije plaćaju osiguranicima naknadu osobnog dohotka za vrijeme bolovanja (hranarinu) za prvih 30 dana i njegovu oboljelog člana uže porodice. Osim toga organizacije naknaduju zdravstvenom fondu sve troškove zdravstvene zaštite utrošene za prvih 30 dana liječenja njihovih radnika zbog povrede na poslu i oboljenja zbog profesionalne bolesti. Ti troškovi nisu mali i mogu mjesečno iznositi kod organizacije sa 100 radnika oko 300.000 dinara, što predstavlja veliki riziko financijskog poslovanja. Ti troškovi su još veći, ako se radi o bolničkom liječenju. Organizacijama pripada dio doprinosa za tako nastale troškove koji organizacijama ustupa komunalna zajednica socijalnog osiguranja. Visinu doprinosa koji se ustupa organizacijama određuje skupština komunalne zajednice. Ovaj doprinos u pr-

vilu će biti u visini prosjeka istih troškova (rashoda) u pojedinoj grani, grupi ili podgrupi organizacija na području komunalne zajednice socijalnog osiguranja. Drugim riječima, znači svako trošenje u ime hranarine za prvih 30 dana bolovanja i to bez obzira na bolest te troškova ukupne zdravstvene zaštite za prvih 30 dana liječenja od povreda na radu iznad normalnih prosjeka tih troškova na određenom području snosit će sami osiguranici iz svojih neto primanja odnosno organizacije iz sredstava kojima samostalno raspolažu.

U pokrivanju troškova iznad datih prosjeka ne postavljaju se nikakve granice. Jedino komunalne zajednice socijalnog osig. mogu u određenim opravdanim slučajevima odlučiti da navedene troškove plaćaju organizacije samo za prvih sedam dana. Ne samo da time organizacije postaju nosioci određenog dijela fonda zdravstvenog osiguranja, nego one rješavaju i o pravu osiguranika na naknadu osobnog dohotka za vrijeme prvih 30 dana bolovanja i time nastupaju kao zakonom određeni samostalni organi socijalnog osiguranja i njihova rješavanja u stvari su prvostepena rješenja u postupku ostvarivanja prava iz zdravstvenog osiguranja. Protiv ovakvih rješenja ulaze se žalba neposredno republikom zavodu. Dohodna sredstva organizacije ne mogu trošiti u koje druge svrhe,

jer su zakonom određena kao namjenska. Ukoliko u pokrivanju ovih troškova nastanu viškovi, organizacije tim viškovima raspoložu samostalno i ne obračunavaju se sa fondom zdravstvenog osiguranja, ali se mogu upotrebiti isključivo za unapređivanje zaštite radnika svoga kolektiva ili ih mogu ostavljati za drugu godinu kao rezervu za pokrivanje eventualnih manjkova.

Ovakvo reguliranje materijalnih odnosa organizacija — osiguranik — komunalna zajednica socijalnog osiguranja — narodni odbor imat će veliki značaj u društvenom raspodjeli ovih fondova. Normalno je onda u takvim uvjetima instrumenata da se izmijeni dosadašnji stav svih organizacija i njihovih upravnih organa kao i samih radnika prema broju bolovanja odnosno trošenju sredstava fonda zdravstvenog osiguranja bilo na bolovanja ili bolničko i izvanbolničko liječenje. U prvom redu sve organizacije vodit će sada više računa o nesrednima na poslu i njihovim uzrocima. Isplatiće im se da više sredstava ulažu u poboljšanje uvjeta higijensko-tehničke zaštite pri radu s obzirom da će im takva poduzetost donijeti materijalnu korist u pokrivanju troškova liječenja zbog nesreća ili profesionalnih bolesti. Daljnja briga organizacija i radnika usmjerit će se na ozbiljnije razmatranje velikog broja oboljenja sagledavajući taj problem bilo sa stanovišta objektivnih uzročnika ili subjektivnih slabosti pojedinih kategorija radnika ili stava liječnika u ocjenjivanju nesposobnosti za rad.

Osim navedenih instrumenata Zakon dozvoljava još jednu posebnu mjeru regulatora nesrazmjernog rasipanja fonda zdravstvenog osiguranja. Radi se o ukupnim troškovima zdravstvene zaštite koji čine 70 posto svih rashoda ovog fonda. Ukoliko su troškovi zdravstvene zaštite pojedinih grupa organizacija posebno nenormalno visoki, a takvih nazalost, ima priličan broj, i odskaku od određenih prosjeka troškova po jednom osiguraniku, organizacije bi snosile troškove iznad utvrđenih prosjeka. Takvu obavezu naknade normalnih rashoda određuje komunalna zajednica socijalnog osiguranja u suglasnosti sa vijećem proizvođača narodnog odbora toga područja. Istovremeno zajednica određuje visinu naknade koja bi se davala organizacijama, a sastojala bi se u određenoj stopi doprinosa za zdravstveno osiguranje. Visina naknade koja se ustupa organizacijama za pokrivanje njihovih obaveza u svakom slučaju je niža od troškova zdravstvene zaštite njihovih radnika. To je i normalno, ako se ima u vidu da se želi utjecati na određene organe i faktore na poduzimanju mjera za sniženjem nenormalno visokog trošenja, a do toga saniranja organizacija je dužna snositi razliku troškova zdravstvene zaštite.

Na mobilizaciju snaga u poduzimanju mjera za unapređenje higijensko-tehničke zaštite pri radu sigurno će utjecati i mogućnost organizacija da pod određenim uvjetima plaćaju manju stopu i osnovnog i dodatnog doprinosa. Naime, ako borbom za što bolju zaštitu pri radu organizacije postizu sniženje troškova iz zdravstvenog ili invalidskog osiguranja, takve organizacije mogu sklapati ugovore sa komunalnim zavodima za socijalno osiguranje (za zdravstveni fond) ili republičkim zavodom za socijalno osiguranje (za invalidski fond). Skupštine tih zajednica socijalnog osiguranja svojim aktom utvrđuju mjerila za sklapanje i primjenu takvih ugovora. Slične ugovore organizacije mogu sklapati i u pitanju troškova za profesionalnu rehabilitaciju invalida rada.

## Ekonomske jedinice - osnova bolje proizvodnje

Privredne organizacije treba što adekvatnije da se prilagodevaju općem razvoju privrede i tehnike, kako bi osigurali proizvodnju koja i po svojoj cijeni i po upotrebi može da nađe put do potrošača. Svakako da takvoj orijentaciji u dobroj mjeri može da doprinese razvijanje odgovarajućih oblika stimulativnog nagradivanja.

Stimulativno nagradivanje ne može da ima za cilj unapređenje proizvodnje, ako istovremeno ne doprinosi stvaranju povoljnih uslova za unutrašnje sređivanje proizvodnih organizacija. Posebnu pažnju pritom treba posvetiti organizacijom sređivanju. U sadašnjim uslovima, rješavanje ovog pitanja je jedan od bitnih faktora za daljnji razvoj proizvodnih snaga u radnim kolektivima, jer je nemoguće razlučiti proizvodnju od unutrašnjih odnosa.

Mi se sada nalazimo u fazi stvaranja krupnih proizvodnih organizacija, koje jedino mogu da osiguraju masovnu i jeftinu proizvodnju, pa je neophodno postavljanje tih odnosa na takvim osnovama da ne sputavaju razvoj materijalnih snaga. Bitno je da se proizvođač postavi u proizvodnji u takav položaj da može u sve većoj mjeri da utiče na nj. Radničko samoupravljanje dalo je okvire za to, a organiziranje ekonomskih jedinica omogućuje da se na svim nivoima proizvodnje osigura neposredno učešće i zainteresiranost proizvođača na unapređenju proizvodnje. Ekonomske jedinice su u toku svog kratkog postojanja već dale snažan impuls proizvodnji i razvijanju inicijative proizvođača, a broj od 61.000 ekonomskih jedinica najbolje pokazuje njihovu neophodnost i opravdanost. Naime, danas je u 76 posto svih industrijskih poduzeća proizvodnja organizirana na bazi ekonomskih jedinica. One su također stvorene u 60 posto svih građevinskih poduzeća i 78 posto poduzeća u oblasti saobraćaja.

Sve do nedavno bilo je i takvih koji su postavljali pitanje da li ekonomske jedinice imaju svog opravdanja i da li one ne vode atomiziranju proizvodnje i dezintegraciji poduzeća u uslovi-ma kada se sve više usmjerava na integraciju i druge oblike udruživanja. Praksa je i ovdje bila glavni arbitar. Pokazalo se da ekonomske jedinice i u takvim uslovima ne vode cjepkanju poduzeća i stvaranju »poduzeća«

unutar poduzeća, već naprotiv doprinose njegovom jačanju, a što je najvažnije povećanju proizvodnje. »Rade Končar« je integracijom sa poduzećima van područja Zagreba i Hrvatske, a uz organiziranje ekonomskih jedinica, ne samo povećao i pojestinio proizvodnju, nego je stvorio uslove i za znatno povećanje izvoza. Tvornica ulja iz Zagreba je, zahvaljujući ekonomskim jedinicama, s istim brojem zaposlenih povećala ukupan prihod u prošloj godini za 15 posto, a čisti prihod za 155 posto. U željezari Sisak radna snaga je smanjena za 3,3 posto, sredstva povećana za 3 posto, a proizvodnja porasla za 20 posto, a povećala ukupan prihod za 33 posto i prodaju za 48 posto.

Postavlja se pitanje kako se to postiže da ekonomska jedinica postane odlučujući faktor progressa cijele privredne organizacije?

Njena proizvodna aktivnost se zasniva na proizvodnom planu poduzeća kao cjeline. U okviru njega i cijena za finalne proizvode svaka ekonomska jedinica dobije svoje proizvodne planove i bori se za njihovu realizaciju. Kroz takvu borbu, zasnovanu na boljoj organizaciji, racionalnijem korištenju mašina, sirovina i reprodukcijom materijala, one postizu povećanje proizvodnje i sniženje troškova proizvodnje. Na taj način stvaraju se uslovi za prosperitet poduzeća, a kroz njega i za veće dohotke. To istovremeno ukazuje i na to da ekonomske jedinice ne vide svoju perspektivu u razbijanju poduzeća i njegovom atomiziranju, već u njegovom izrastanju i jačanju, na bazi zajedničke djelatnosti.

Znači, kao što je to istaknuto i u zaključcima IV plenuma CK SKJ, ekonomske jedinice treba da se bore za veću produkciju i racionalnije korištenje društvenih sredstava, pored osiguranja neposrednog upravljanja, jačajući pritom cjelinu privredne organizacije i njeno jedinstvo, kao i potrebu povezivanja sa drugim poduzećima i uvođenja savremene tehnologije. Potrebno je zato da se u statutima privrednih organizacija konkretno odrede zadaci i mjesto pojedinih ekonomskih jedinica, u skladu sa tehnološkim proizvodnjom, jer sada su osnovni principi organizacije i rada ekonomskih jedinica dovoljno jasni i sa diskusijom treba prijeći na konkretan rad.

Ivan Stojiljković

## Orientacija investiranja u devizni turizam

Polugodišnji bilans inozemnog turizma u našoj zemlji je zadovoljavajući — promet turista veći je za 12 posto, a noćenja za 11 prema istom periodu prošle godine, a to znači da je našu zemlju posjetilo preko 340 hiljada turista koji su imali više od 1.250.000 noćenja. Prema prvom polugodištu prošle godine, devizni priliv od inozemnih turista veći je za 57 posto. Ukupno je ostvareno više od 1.788 milijuna deviznih dinara, što je za oko 644 miliona više. Prethodni podaci za juli i august su još optimističiji i vjerovatno je da će ova godina biti rekordna po efektima inozemnog turizma.

Već danas, međutim, ozbiljno se postavlja pitanje šta uraditi da iduća godina bude bolja, da našu zemlju posjeti još više stranih turista i da devizni priliv bude veći.

Pored ostalog, veoma je važno kako iskoristiti više od sedam milijardi dinara osiguranih u investicione svrhe. Iako to nisu naračito velika sredstva (a su

moguće je osigurati još koju milijardu, ako komune i republike osiguraju učešće), veoma je važno da li će se iskoristiti tako da već iduće godine počnu da se vraćaju. Uslovi kreditiranja su povoljni — rok otplate je deset godina, a kamata tri posto. Ti uslovi su za nas više tehničko-administrativnog karaktera. Mnogo bitniji su oni da se objekti završe do prvog maja iduće godine, kako bi se odmah, na početku sezone, pustili u promet, i da će se graditi u turistički već afirmiranim područjima, odnosno duž Jadranske magistrale.

Već sama činjenica da je određen tako kratak rok za početak i završavanje tih objekata govori mnogo u prilog jedne nove i savremene investicione politike u turizmu. Naime, pored nekih proširenja i rekonstrukcija, najveći dio sredstava treba da se utroše u podizanju lakih i savremenih turističkih objekata gdje ulaganje po postelji ne bi smjelo da iznosi više od pola a milijuna dinara, što znači da su

time isključeno megalomanske aspiracije pojedinaca da grade nešto veliko i impozantno. Na taj način, i kreditnom politikom staje se na put neposlovanom shvaćanju da su krevet i hrana jedini izvor prihoda od turizma. Protiv takvog shvaćanja treba biti dosljedan, jer je ono dovodi do neprekidnog porasta cijena pansiona, tako da je u priličnoj mjeri smanjena naša turistička konkurentnost prema drugim već odavno uigranim turističkim zemljama. Ukoliko želimo da povećamo devizni priliv od turizma, a to nije samo želja već i konkretan zadatak, nužno je da stranom turistima osiguramo i sve ostalo pored pansiona. Jadranska magistrala je već tu, a pored nje nema dovoljno motela, autokampova, servisa za automobile benzinskih stanica, mada je to neophodno s obzirom da je savremeni turista motoriziran. U mjestima pored kojih prolazi Jadranska magistrala malo je sportskih objekata, mjesta za

(Nastavak na 2. strani)

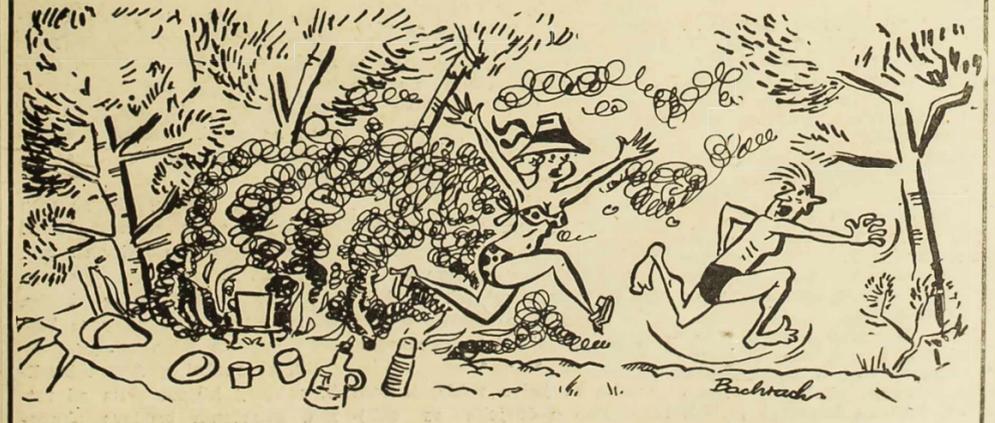
## Problemi zapošljavanja u Drnišu

### Rješenja postoje

Zavod za zapošljavanje radne snage u Drnišu, pored drniške komune obuhvaća još i područje nove pripojene općine Oklaj. Prema podacima dobivenim u ovom Zavodu, u ovoj godini osjednu polovicu, postoji iz više ršenih osoba. Povećanje nezaposlenih, posebno žena koje čine jednu polovicu, postoji iz više razloga. U prvom redu, ženska radna snaga nerado odlazi na gradilišta kao manuelna radna snaga, nego većinom traži zaposlenje u »Dalmacija-plastici« ili kao pomoćni službenici drugih poduzeća: čistačice, kuriri itd. Osim toga, pojedina poduzeća, posebno građevinska, nerado primaju na posao žensku radnu snagu. Dovoljno je spomenuti samo ovaj podatak. U prošloj godini od 150 prijavljenih žena zaposlenje je dobilo samo 60 od kojih manji broj u građevinarstvu. Što se pak tiče muške radne snage, ondaj je tu kudikamo lakše, jer se ona može zaposliti na sva radna mjesta, što nije slučaj sa ženama.

I. Ramljak

## Veliki gubici u šumskim požarima



— AJDE, NE KUKAJ, JER IONAKO ĆE DOĆI VATROGASCI!

(Nastavak na 2. strani)

## Problemi zapošljavanja u Drnišu

Ranije je zamišljeno da se pri komunalnom poduzeću »Radnik« ili pri građevnom poduzeću »Udarnik« otvori servis u koji bi se uključio veći broj nezaposlenih osoba sa stručnom spremom. Također su bile i date smjernice jednom broju omladinaca koji su ove godine išli na Auto-pu da pohađaju pojedine tečajeve, kako bi se i oni po povratku uključili u rad servisa. Međutim, ni »Udarnik« ni »Radnik« još nisu uvidjeli potrebu za osnivanjem servisa, pa su i omladinci i prijavljene osobe ostale bez posla.

(Nastavak na 2. strani)

OBAVIJEST

IZ TEHNIČKIH RAZLOGA OVAJ BROJ LISTA IZLAZI NA ČETIRI STRANICE.

MOLIMO ČITAOCE DA TO UVAŽE.

UREDNIŠTVO

## Problemi zapošljavanja u Drnišu Rješenja postoje u proširenju kapaciteta

(Nastavak sa 1. strane)

Nadalje, i »Transremont« bi mogao, smatraju u Zavodu, odigrati veliku ulogu kada je u pitanju zaposlenje zanatlija. Naime, širenjem svojih radionica u cilju davanja usluga trećim licima, za što postoje realne mogućnosti, daleko bi se lakše rješavalo pitanje zaposlenosti tih zanatlija. Ali, ovo poduzeće kao da se oglašuje o preporuku Zavoda i ostalih foruma i još ništa na tome nije učinilo. Dapače, uprava »Transremonta« još i sužava svoje pogone radi, kako se u ovom poduzeću tvrdi, lakšeg i boljeg rada.

Što se tiče ženske radne snage ona bi se trebala više zapošljavati u trgovinu, saobraćaj i ugostiteljstvo, kao i u »Dalmacija-plastiku«. Nedavno je završen tečaj krojenja i šivanja koji je s uspjehom položilo 75 polaznika. Zavod za zapošljavanje radne snage na početku tečaja sklopio je ugovor s »Dalmacija-plastikom« za prijem u rad izvjesnog broja kandidata. Po sklopljenom ugovoru već u ovom mjesecu 20 žena je trebalo da se uključi u proizvodnju. Ali, to još nije učinjeno navodno zbog teškoća oko nabave sirovina za rad. Interesantno je spomenuti da se po ugovoru do kraja ove godine 40 polaznika ovog tečaja trebalo uključiti u »Dalmacija-plastiku«.

Nekoliko poduzeća otpustilo je u toku ove godine izvjestan broj radnika, te je i to jedan od razloga povećanom broju nezaposlenih. S obzirom da od ovih radnika ima veći broj onih koji godinama rade i imaju stečene kvalifikacije u rudarskoj struci, nameće se ozbiljno pitanje njihovog brzog uključivanja u proizvodnju »Kamenoloma«, gdje se osjeća pomanjkanje radne snage. U poljoprivrednom dobru »Petrovo polje« i građevinskom poduzeću »Udarnik« ukazala se velika potreba za nekvalificiranom radnom snagom, pa postoje realne mogućnosti da se oko 100 radnika uključi u rad spomenutih poduzeća.

U cjelini, zanatlije su najveći problem, a njihovo zaposlenje uvidamo samo za sada u proširenju djelatnosti pojedinih poduzeća i u ostvarenju novih servisa — rekao je Nikola Kalin, direktor Zavoda za zapošljavanje radne snage u Drnišu.

Govoreći o problemu u Zavodu je uključivanje invalida u privredu drniške komune. Njih oko 100 čeka zaposlenje. U nekim poduzećima, kao na primjer u »Dalmacija-plastici« i »Univerzal« u Siveriću postoji izgledi da se jedan veći broj invalida zaposli nakon proširenja pogona u ovim radnim kolektivima, za što je potrebno uložiti veća materijalna sredstva za nabavku strojeva.

—mž—

## Investicije u turizmu

(Nastavak sa 1. strane)

razonodu, motornih čamaca, i drugih rekvizita koje bi stranac želio da zakupi i da ih koristi za svoju razonodu. Takvi objekti, koji itekako natjeraju stranca da svoj novac ostavi, jer mu pričinjavaju lijepu razonodu i zadovoljstvo i otklanjaju usputne teškoće na koje obavezno nailazi, dosad su često podcijenjeni.

Zbog toga je za svaku pohvalu orijentacija kreditora i funkcionera našeg turizma na izgradnju lakih objekata duž Jadrana, a prvenstveno pored turistički najatraktivnijih mjesta kao što su Pula, Rijeka, Kopar, Zadar, Split, Makarska, Šibenik, Dubrovnik, Hercegovina, Tivat, Budva, Bar i Ulcinj. Ako se još ima u vidu i rok završavanja tih objekata, sa sigurnošću se može reći da se stvaraju još bolji uslovi za dalji razvoj inozemnog turizma u zemlji i za povećanje deviznog priliva od turizma već u idućoj godini. Krajnje je vrijeme da se i kod nas posveti veća pažnja dopunskim djelatnostima u turizmu, bez kojih se ova grana privrede danas ne može ni zamisliti, ako se želi da stranci i slijedećih godina dođu na naše more i sa sobom dovedu i nove goste.

A. Mančić

## ZASTO NEDJELJOM BEZ ŠTAMPE?

Osim u Kistanjama u ostalim selima na području Bukovice često se događa da radnici i poljoprivrednici ne mogu nabaviti dnevnu štampu. Isti je slučaj i za one osobe koje su pretplaćene na listove. Da nedjeljom ljudi ostaju bez novina razlog je u tome, što toga dana u tjednu ne djeluje poštanski ured. U vezi s tim Bukovčani su mišljenja, da bi pošte mogle i nedjeljom biti otvorene barem pola sata, koliko je dovoljno da se čitaoci mogu snabdjeti novinama.

(IS)

## Što se događa u Alžiru?

Uoči izbora smjenjuju se na alžirskoj sceni događaji koji ponovno unose elemente neizvjesnosti i nemira u život ove mlade države. Kada su prije nekoliko tjedana vodeće nacionalne ličnosti uspjele da pronađu zajednički jezik ostvarivši toliko neophodan kompromis, činilo se da je riješeno i najvažnije pitanje — jedinstvo nacionalnih snaga. A onda je prije nekoliko dana stigla vijest da komanda četvrte vilaje, čije jedinice kontroliraju glavni grad i njegovu širu okolicu, pozvala narod da ne sudjeluje na mitingu, što ga je savzao Politički biro. Miting je ipak održan i velika masa Alžiraca pozdravila je govor članova biroa Bitata, Ben Bele i drugih. Rukovodstvo četvrte vilaje, međutim, nastavilo je akciju protiv Političkog biroa. Ni jedan alžirski list nije zbog cenzure četvrte vilaje mogao objaviti potpune tekstove govora sa mitinga. Pod najstrožom cenzurom nalazi se također i alžirski radio.

Iako se lideri treće i četvrte vilaje u saopćenju, objavljeno nakon tih događaja, pozivaju na velike ciljeve revolucije, nema nikakve sumnje da posljednji incidenti mogu samo otežati rješenje problema koji su se nakupili u posljednje vrijeme. Privredni zastoj, nezaposlenost, izvjesna praznina u državnoj administraciji — izazvani uglavnom

zbog odlaska evropskih doseljenika — traže upravo u ovim danima jedinstvo akcije svih snaga. Razumije se da odgovorni ljudi u Alžiru ne moraju imati jednake poglede na aktualna pitanja, kao i na pitanja sa kojima će se Alžir susretati u svom budućem razvoju. Razlike u mišljenjima i pak nisu bile prepreka za kompromis koji je nedavno postignut između vodećih političkih ličnosti. Utoliko više akcija četvrte vilaje izaziva negodovanje u samom Alžiru.

Teško je u ovom trenutku sagledati da li se iza akcije četvrte vilaje nalaze i neke političke ličnosti. Ostaje ipak činjenica da su posljednji događaji izazvani otvorenim akcijama vojnih ličnosti. A to hitno nameće reorganizaciju alžirske armije, koja će odrediti njeno mjesto u životu zemlje: da bude čuvar tekovina revolucije, a da svojim akcijama ne ugrožava jedinstvo zemlje.

Alžir se nalazi na putu ostvarenja pune nezavisnosti. Nakon izbora prvi nacionalni parlament očekuju mnogobrojni i odgovorni poslovi. Izgradnja alžirske države, rješavanje mnogobrojnih privrednih problema, uklanjanje višegodišnjih posljedica kolonijalne uprave — sve to traži angažiranje svih narodnih slojeva, jedinstvo kakvo je ostvarivano u doba revolucije. I.K.

## Što su otkrili organi inspekcije u Vodicama Prodavali sladoled štetan po zdravlje

U Vodicama boravi rekordan broj gostiju: preko 4500, dakle, više nego što iznosi dvostruki broj stanovnika Vodica. U sparnu dane svi se oni, zajedno sa mještanima, osvežuju napicima i sladoledom. Sladoled se uživa u velikim količinama, tokom čitavog ljeta. Ali, kakav je to sladoled? Građani Vodica i drugi posjetioči zaista ne znaju što im se ponekad prodaje. Zapanjujuće je ono što je otkrila sanitarna inspekcija NO-a općine Šibenik.

U privatnoj radionici Imerović Hisnija, visokokvalificiranog zanatskog majstora, slastičarskog obrtnika, vlasnika slastičarske radnje »Turist«, izvršili su stručni organi inspekcije pregled 18. kolovoza o. g. Tom prilikom su uzeti propisani uzorci mliječnog sladoleda, koji su upućeni na laboratorijske pretrage. Analiza je pokazala zapanjujući rezultat. Izvještaj o tome sadrži detaljne tehničke podatke i podatke o propisanim i nađenim količinama određenih materija u sladoledu. Tu su ustanovljeni manjkovi, odnosno, pokazalo se, da vlasnik ne unosi u sladoled one sastojke i u onoj količini, kako je to određeno propisima. Na taj način on, nesumnjivo, oštećuje potrošače i ekonomski.

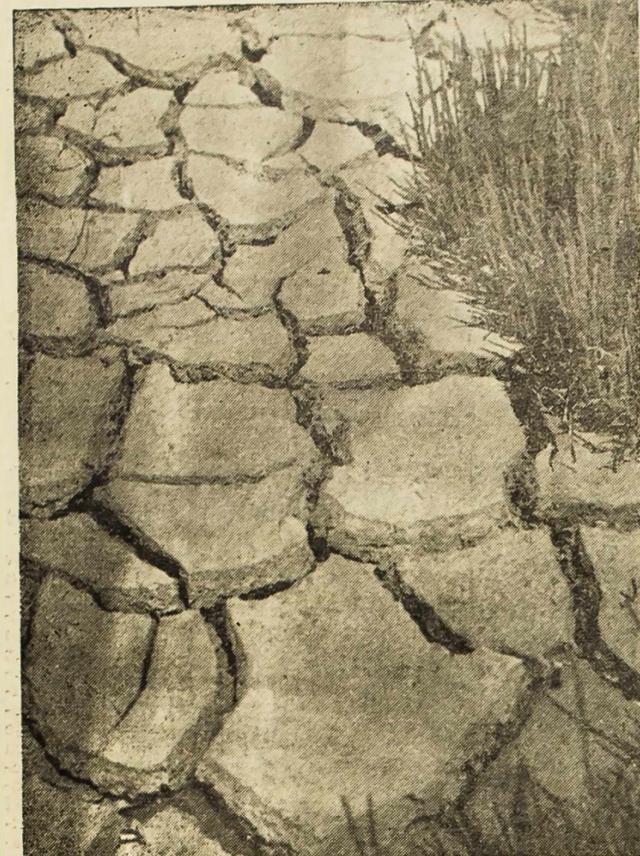
No, to nije jedina nevolja. Mnogo je važnije ono drugo. Laboratorijska analiza pokazala je da se u jednom kubnom milimetru sladoleda nalazi preko milijun bakterija, dok je dozvoljeni maksimum jedva 200.000!

Što pokazuje ovaj nalaz?

Prvo, da imenovani vlasnik ne održava potrebni higijenski minimum u prostorijama svoje radnje, a pogotovo ne u rukovanju sa sladoledom — prehranbenim artiklom, kojim se najlakše prenose trovači hrane i razne bolesti. Tu nehigijenu jasno pokazuje nađeni broj živih klica, koje naprosto zaprepašuju s obzirom na činjenicu, da je masa za sladoled kuhana istog dana kad se vršila pretraga i to u 6 sati, dok su uzorci uzeti u 10 sati. Dakle, kroz svega 4 sata namnožilo se preko jedan milijun bakterija na jedan kubni milimetar. Nije potrebno biti stručnjak, pa da nam se nametne zaključak o mogućim posljedicama ovakvog zagađenja. O ovom prilikom bilo je napravljeno u slastičarnici »Turist« oko 10 litara ovog sladoleda, što znači da je u njemu bilo preko 10 milijardi bakterija! Pravo je čudo, što nitko nije otrovan, jer se od ove količine sladoleda može napraviti 700 porcija, od čega može stradati ravno toliko osoba. Sanitarni organi intervenirali su u pravo vrijeme!

Stiče se dojam, da vlasnik u trci za što većom zaradom, nije vodio računa ni o elementarnim sanitarnim prilikama u svojoj radnji, čime je grubo zloupotrebjavao povjerenje potrošača u svoje proizvode i dovodio u opasnost njihovo zdravlje.

Protiv prekršitelja poduzet će se oštre mjere, kako bi se ovakvom stanju konačno stalo na put. J.C.



J. Celar:

»Zed«

## Teške posljedice suše u poljoprivredi

Ovogodišnja suša koja na šibenskom području traje neprekidno već četiri mjeseca počinila je ogromne štete poljoprivrednim kulturama. Najveću štetu pretrpjeli su vinogradi, tako da će na nekim mjestima urod grožđa biti za oko 50 posto manji od prošlogodišnjeg. Suša je naročito pogodila vinograde na kršu u području Tijesna, Vodica i Primoštena. U ravničarskim krajevima posljedice su također dosta teške, iako nešto ipak blaže s obzirom na deblje tlo. Ovdje se, kako nas izvještavaju u Poljoprivrednoj stanici, očekuje

podbačaj uroda za oko 30 posto. Osim vinove loze suša je jednako teško pogodila smokve i masline. Smokve su veoma lošeg kvaliteta, dok će masline posljedice suše osjetiti u slijedećoj godini. Ukoliko kiše uskoro ne padnu masline će potpuno stradati. I ostale kulture nisu bolje prošle. To naročito vrijedi za jesenske ratarske kulture. I stoka je teško pogođena sušom, tako da je u mnogim krajevima ponestalo i vode, a da se o krmnoj ishrani i ne govori.

## Provođenje Zakona o javnim službenicima

# Penzioniranje, otkazi i honorarni rad

Nedavno je počeo da se sprovodi dopunjeni Zakon o javnim službenicima koji u novim uslovima regulira problem honorarnog rada, penzioniranja, davanja otkaza i stavljanja službenika na raspolaganje

Problem honorarnog rada stalno se postavlja i povezuje se time da li službenik može efikasno da obavlja, pored svog redovnog posla, još neke dopunske, ali bez štete za posao za koji prima plaću. Dopunom Zakona o javnim službenicima ne daju se nikakva konačna rješenja, ali se ipak čitav ovaj problem sada elastičnije rješava. Prije svega namjera zakonske odredbe nije da se sasvim zabrani honorarni rad. Naprotiv, svatko može da koristi svoje umne i fizičke snage, po želji, i van redovnog radnog vremena. Propis međutim, isključivo zabranjuje, što je i opravdano, da službenik honorarno radi za ustanovu ili organizaciju koja je poslovno vezana za ustanovu gdje je službenik zaposlen. Jedan od razloga za to jeste da službenik na svom radnom mjestu ne bi favorizirao organizaciju u kojoj ima honorar. Propis isto tako zahtjeva da honorarni rad ne može biti izmišljen, već da se naknada daje samo za konkretan honorarni posao. Uza sve to svaki službenik mora od starješine dobiti odobrenje za bilo kakav honorarni rad.

Na nov način u praksi se danas regulira i penzioniranje službenika. Prema doskorašnjim odredbama službenik koji je ispunio uslove za starosnu penziju ostvario je pravo na penziju po svom zahtjevu. Druga mogućnost, prije nego što službenik ode u penziju, bila je otkazni rok od tri mjeseca. Ovakve odredbe stvarale se teškoće, jer je rješenje bilo zavisno ili od otkaznih rokova ili od volje službenika da li će ili neće podnijeti zahtjev za penziju. Sada se stva-

ra nov osnov za penzioniranje koji nastaje s ispunjenjem uslova za penziju. Dakle, po ostvarenju osnovna za penziju svaki službenik mora da napusti svoje radno mjesto, a ako je on neophodan ustanovi ona sa njime može da ugovori honorarni rad. Isto tako ovim zakonskim dopunama zaoštravaju se mjere o stavljanju službenika na raspolaganje odnosno mjere o otpuštanju službenika. Pored dosadašnjih mogućnosti kao razlozi za stavljanje službenika na raspolaganje su organizacione promjene u organima državne uprave i potreba da se poboljša stručni kadar službenika u cilju efikasnijeg vršenja službe. U pra-

ksi to sada izgleda ovako: Ako se za to ukaže potreba službenik se može staviti na raspolaganje u trajanju od šest mjeseci. Za to vrijeme on zadržava sva prava iz radnog odnosa. Ukoliko u ovom roku službenik ne bi bio raspoređen na drugu dužnost smatra se da mu je služba otkazana pod uslovom da nema 15 godina radnog staža. Međutim, službenici sa preko 15 godina staža imaju određenu zaštitu. Ako se oni ne rasporede u predviđenom roku od šest mjeseci ili ne nađu drugu službu, dobijaju penziju (administrativnu) saglasno propisima o penzijskom osiguranju.

P. St.

## Uz 20-godišnjicu JRM i pomorstva Čovjek s ožiljkom i more

Dobro je ovo naše more. Ono je divota naša. Mislim, da nema te palete, koja bi bila u stanju prenijeti na slikarsko platno komadić prave ljepote njegove.

Okrećem glavu, kada ugledam sladunjave motive sa mora na razglednicama izloženim u kiosku (zalazak sunca, palme, jedrilice sa napetim jedrima, mladić i djevojka zagrljeni gledaju nekuda na pučinu).

Ne to nije ono našto mislim ovog časa. To je kič, te slike na jeftinim razglednicama, kojima se dive samo šiparice.

Naše more to je — jedinstvena — netaknuta — prastara ljepota.

U davna vremena došli su na ove obale naši preci na zapjenjenim konjima i bili su zadivljeni i radosni, kada su ugleda-

li veliku, modru, prozirnju vodu. Možda je baš tada bila bonaca, sveti mir, samo su se čuli zrikavci i umorni konji su hrzali. Naši su preci ludo zavolili more.

More im je postalo drago isto kao i život. Zato su se kroz stoljeća ljuto osvećivali svakome, tko je pokušao dirnuti njihove obale, na kojima su radale masline i mirisao ružmarin.

To je bilo na »pinici«, na velikoj »pinici«, jedne vrele srpanjske nedjelje.

Na njoj je bilo puno domaćih, običnih ljudi, koji su išli da se rashlade i odmore u rijetkim, izduženim sjenama Martinske.

Na »pinici« je bilo ukrano i dosta automobila, koji su imali teže registracije.

Stranci su sjedili u kolima ili stajali kraj njih, gledali su nestrljivo na ručne satove, zjevali i plaćali vozarinu krupnim novčanicama.

Vadili su fotoaparate iz kožnih futrola i snimali grad kroz koji su prošli, grad čije stare kuće imaju sunčane fasade, male tamne prozore i zelene kapke na njima.

Pogled mi je lutao naokolo... Najednom, prođu me trnci. Oči su mi ostale prlkovane na jednim golim muškim prsima, koja su bila iznakažena dubokom brazgotinom, gadnim, velikim ožiljkom.

Nikada neću znati kako je izgledalo lice toga čovjeka. Ja sam samo buljio u brazgotinu na njegovim grudima.

Taj čovjek, čije lice ja nisam vidio, govorio je švapski sa pjevavom ženom i pokazivao rukom visoko u pravcu kamenih visova iznad grada.

Jedna je misao silovito bljesnula: ovaj čovjek sigurno govori pjevavoj ženi o barbarima s ovih sunčanih obala, govori o omama, koji su bosonogi jurili po usijanom kamenu na tenkove švapske, na NJEGA, koji je

tada bio mladi, plavokosi vojnik u zelenoj uniformi.

Tako sam mislio, uvjeravao sam do bola sebe, da je samo tako moralo biti.

Postao sam radi toga nekako neraspložen.

To, što ja mislim zbilja ne mora biti tačno — to je ludost. Možda je taj čovjek neki dobručina, možda je čak pripadnik radničke klase u zemlji sa visokim standardom.

Ali, ta prokleta brazgotina je tu, ja ne mogu skinuti pogleda sa nje, ona izaziva u meni nemir.

I običan ožiljak, ogrebotina pokreće u nama žive asocijacije na svirepa vremena rata i okupacije. A kako neće ta duboka, gadna brazgotina preko grudiju čovjeka koji govori švapski!

Ne treba nam zamjeravati što nam se rađaju baš takve misli. I u nama je rat ostavio ožiljke i ti ožiljci tako lako prokrvare.

Pinica se jedva vukla, ja sam razmišljao o čovjeku sa ožiljkom, buljio na obalu od koje smo odmicali.

D. KUCINIC

# gradske vijesti

## KINEMATOGRAFI

»TESLA«: premijera talijansko-francuskog filma — KAKO JE LIJEPO ŽIVJETI — (do 2. IX) Jugoslavenska kinoteka prikazuje američki film — MORSKI ORAO — (3-7. IX)  
»20. APRILA«: premijera zapadno-njemačkog filma u boji — MONPTI — (do 31. VIII)  
Premijera grčkog filma — NIKAD U NEDJELJU — (1-3. IX)

## DEŽURNE LJEKARNE

Do 31. VIII — II narodna — Ulica bratstva i jedinstva.  
Od 1 - 7. IX — narodna — Ulica Božidara Petranovića.

## MATIČNI URED

### ROĐENI

Sandra, Ante i Marije Grubišić; Mirjana, Mile i Marije Hrga; Ante, Marka i Marije Kunčić; Nebojša, Ilije i Jelene Sejat; Adelka, Jose i Vinke Maretić; Nenad, Liberana i Marije Grgurinović; Zanež, Roka i Franke Cukrov; Boris, Damira i Anke Ille; Rajna, Dume i Franke Sarić; Ljiljana, Ante i Nevenke Tintić; Edo, Martina i Vice Hunjadi; Dušanka, Marka i Tonke Plenča; Zeljko, Milana i Zorke Kučić; Damir, Tome i Veselje Kalabrić; Josu, Sime i Kate Vilić; Milan, Krička Ljubice; Mirjana, Ivana i Slavke Plenča; Irena, Mionira i Marije Dabetić; Dijana, Jose i Ane Skugor; Milan, Ante i Marije Košan; Divna, Nikole i Marije Koloper; Miroslav, Petra i Ike Vučenović; Dijana, Marka i Marije Erceg.

### VJENČANI

Lokas Stipan, radnik — Lokas Anka, domaćica; Jakovljević Vladimir, električar — Dokić Anđelka, učiteljica; Pipuš Milenko, apsolvant rudarstva — Bujas Dinka, inženjer metalurgije; Supe Dane, apsolvant veterine — Stetić Njegoslava, inženjer, agronomije i Konti Stipe, mornar — Šizgorić Jerka, domaćica.

### ZAHVALA

U povodu smrti našeg neprežaljenog supruga, oca i brata BUJAS PETRA pok. MATE

Ovim putem toplu zahvalnost izražavamo liječnici dru. Jeleni Zorić, koja je za vrijeme trajanja bolesti nastojala ublažiti poškoćene boli, uloživši pritom dosta truda i samoprijedora. Također zahvaljujemo svim rođacima i prijateljima koji su ga posjećivali za vrijeme njegove bolesti, a posebnu zahvalnost dugujemo svim onima koji su nam izrazili saučestje, položili vijence na odar i ispratili našeg dragog pokojnika na vječni počinak.

Ožalošćena supruga i kćeri

### MALI OGLASNIK

PRODAJE SE KUĆA u Šibeniku, u Ulici Stipe Ninića 15. Obratiti se za informacije na adresu: MARKO LABURA, Zagreb Petrinjska ulica 28 a.

# Narodno kazalište gostovalo foto-kronika u Vodicama i Murteru

Šibensko Narodno kazalište i ako je u punom jeku rada oko priprema otvaranja nove kazališne sezone koja će uslijediti najkasnije početkom mjeseca listopada, pored uvježbavanja tri nova djela, prišlo je i obnovi Copicjevog »Vuka Bubala« i Obrenović-Lebovićeve društvene satire »Cirkus«.

Oba ova kazališna djela namijenjena su uglavnom kao djela

koja će se izvesti u predsezoni gdje god to bude moguće na teritoriju dosadašnjeg šibenskog kotara.

Šibensko Narodno kazalište 24. o. m. gostovalo je u Vodicama i pred punom dvoranom Zadrugnog doma izvelo »Vuka Bubala«. Publika je kako na otvorenoj sceni tako i na kraju predstave nagradilo aplauzom ovu zaista kvalitetnu izvedbu ansambla Narodnog kazališta.

Prilikom ovog gostovanja uočene su razne manjkavosti kako u samoj dvorani Zadrugnog doma tako i na pozornici i garderobama. To se odnosi u prvom redu na nečistoću, prašnjavost spomenutih prostorija, a napose neispravnost električnog uređaja u garderobama. Pitanje ispravnosti glavnog zastora na pozornici je stvar za sebe. I ako lijep i gotovo nov, ne funkcionira. Sve su to stvari koje se mogu na vrijeme ukloniti tim više, što se najam dvorane naplaćuje i to baš ne u tako skromnom iznosu.

Kako uprava Narodnog kazališta namjerava da u buduće stalno kroz nastupajuću sezonu gostuje u Vodicama, jer zato postoje tehničke mogućnosti i svi ostali preduvjeti, potrebno je da mjerodavni u upravi doma što prije uklone sve nedostatke u gledalištu, pozornici i garderobama, jer ovakvo stanje ni u kom slučaju ne mogu poslužiti za solidno izvođenje kazališnih predstava. (d)

\*\*\*

## Nekoliko šumskih požara

Početkom prošlog tjedna u neposrednoj blizini Šibenika izbio je nekoliko šumskih požara koji su uslijedili zbog nepažnje turista. Šibenski vatrogasci su u gašenju vatre uložili dosta napora, jer je zbog vjetrova prijetila opasnost da požari zahvate šire područje. Tako su u dva navrata gorjele šume kod slapova Krke i na kupalištu Martinska. Vake

tra je izblila i na šumskim površinama kod Jadrtovca, Vodica, Tribunjia i kod sv. Mare. Šteta koja je nanescna šumi još nije konačno utvrđena.

## 12 MILIJUNA ZA PROŠIRENJE EKONOMIJE NA RAZINAMA

Ekonomija na Razinama koja već dvije godine djeluje u okviru Poljoprivredne stanice u Šibeniku, proširit će do ljeta slijedeće godine plodno tlo za još 16 hektara. U tu svrhu već je odobren investicioni program po kojem će se zemljište pod povrtnarskim kulturama povećati na 6 hektara, dok će se stolne sorte grožđa uzgajati na površini od 14 hektara. Za proširenje ekonomije utrošit će se 12 milijuna dinara. Na taj način već slijedeće godine očekuje se znatno povećana proizvodnja na ovoj ekonomiji, koja snabdijeva šibensko tržište raznim povrtnarskim kulturama.

25. o. m. Narodno kazalište iz Šibenika izvelo je Copicjevog »Vuka Bubala«. Ako se uzme u obzir da vlada naročita vrucina i da zatvorene dvorane nisu za publiku u tom razdoblju naročito privlačne, ipak je posjeta bila vrlo dobra. I ovdje je bilo pored mještana mnogo turista koji su dugotrajnim pljeskom nagradili glumce. (d)

## NA RIBARNICI MALE KOLICINE RIBE

Na šibensku ribarnicu dovezene su posljednjih dana male količine ribe. Papalina se prodavala 400 dinara kilogram, tunj 500, cipli 500, ugori 500, lignje 350, hobotnica 200, bukve 200, struni 300, itd.

## Repertoar kina u rujnu

Na rujanskom repertoaru šibenskih kinematografa nalazi se 18 premijernih predstava različitog žanra. U istom razdoblju bit će prikazana i dva filma Jugoslavenske kinoteke.

Među domaćim filmovima na programu su »Prozvan je V3«, zatim »Seki snima, pazi sek«, »Pustolov pred vratima« i »Balada o trubi i oblaku«. Od talijanskih filmova gledat ćemo komediju »Prijatelj gangstera«, zatim »Kuda sa lešom« u glavnim ulogama Vittorio Gasman i Silvana Mangano te »Maloljetnici« u režiji Alberta Latuade. Francuska proizvodnja zastupljena je sa dva filma. To je »Pločnik Pariza« sa Danijelom Goberom u glavnoj ulozi i kriminalni film »Rififi kod žena«. U rujnu ćemo također gledati švedski film »Krvave godine« u kojem je prikazano doba Hitlerove vladavine u Njemačkoj, zatim grčki film »Nikad u nedjelju« nagradom I. nagradom u Kanu, engleski »Doktor i ljubav« i film američke proizvodnje »Iznenada prošlog ljeta« s Elizabetom Tajlor u glavnoj ulozi. Na repertoaru su također njemački film »Između vremena i vječnosti«, rumunjski »Na talasima Dunava« i sovjetski »Eugenija Grande«. Jugoslavenska kinoteka prikazat će američki film »Morski orao« s Erolom Flinom u glavnoj ulozi i danski film »Vampir«.

## film

### Do posljednjeg daha

FRANCUSKI FILM. REŽIJA: JEAN-LUC GODARD

O ovom filmu se kod nas mnogo diskutiralo, davana su najoprečnija mišljenja, ali ne o njegovoj umjetničkoj vrijednosti, već o odgovornoj komponenti. Kakav će biti odgovorni efekt filma ako Michela, koji hladnokrvno ubija, krađe i vara, koji je uopće bez ikakvih skrupula i ne priznaje nikakve zakone, žalimo kad na kraju pada pogođen metkom policije? I ne samo da ga žalimo, već nam je on čak u neku ruku simpatičan. Nije li stvarno tip koji nekome može postati i idol, a s time i mogućnost da društvo bude opterećeno brojnim »michelima«, koji se suprotstavljaju osnovnim zakonima na kojima ono počiva? Otprilike ovakve su primjedbe onih koji film napadaju. Možda će netko pokušati imitirati Michela, ali će sigurno doživjeti njegov svršetak, jer svako društvo brzo likvidira takve. Ali Michel je ipak jedna tragična figura, izrasla u onome što obično nazivamo »naličjem jednog društva«. On je apsolutno vrijedan žaljenja, ali ne zato što gine, nego zato što je takav. Zato što je osuđen na vječno bježanje, skrivanje, jer ne može da se uključi u sredinu koja ga okružuje, ne može da se podvrgne normama koje vladaju u odnosima među ljudima. On je, iako mlad, sit života, umoran, traži smirenje, pa makar i u smrti. Ali nije sasvim bez osjećaja, jer ipak voli Patriciju, koja ga izdaje samo da mu dokaže da nije zaljubljen u njega. Izgubivši taj zadnji oslonac, tu zadnju sponu, prepušta se dobrovoljno mecima policije. Michel je ipak realan i film ukazuje na njegovu egzistenciju, koja je problem društva iz kojeg je nikla. Ako je to učinjeno na jedan u svakom pogledu vrijedan umjetnički način, onda zaista nema razloga da ga ne prihvatimo, samo ga trebamo znati i objasniti.

## Čovjek sa dva lica

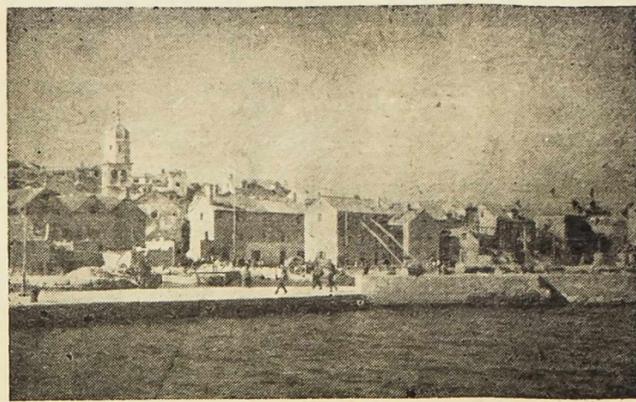
ČEŠKI FILM. REŽIJA ZBYNEK BRYNYCH

Mislim da je pogrešno ovaj film tretirati kao špijunski, jer su akcija, napetost i uzbuđenje, koji karakteriziraju taj žanr, u priličnoj mjeri izostali, a u prvom planu je život emigranata i njihov odnos u domovini u kojoj je novo, stvoreno za vrijeme njihovog odsustvovanja, izgledalo neprobojni zid nerazumijevanja za njih, i obratno. Čovjek koji nakon automobilske nesreće dobiva sasvim drugu fizionomiju i zbog toga se ubacuje u njegovu bivšu domovinu na izvršenje špijunskog zadatka, samo je sredstvo za prikazivanje ove ideje. Interesantan je, a donekle i iznenađujući za nas, jezik ovog filma, njegov stil, koji se mnogo približava načinu izražavanja savremene zapadne kinematografije, naročito »novog vala« i kolikogod to izgledalo umjetničko i preforsirano, a pomalo i nesredeno, ipak moramo pozdraviti kao znak kretanja u češkoj kinematografiji.

## Monpti

ZAPADNONJEMAČKI FILM. REŽIJA: HELMUT KAUTNER

Ima tu dođuše pomalo i melodrame, ali moramo priznati da je film ipak vrlo prijatan. Helmut Kautner, ređas od rijetkih njemačkih režisera koji je poslije rata nešto pristojno dao, napravio je ovaj film s mnogo osjećaja i ukusa, a i s prilično duha. Romantična ljubavna priča, koja se odvija u slikovitom dekoru Saint Germain des Près-a i koja kao da ne spada u naše vrijeme, teče vrlo lako i jednostavno, u živom tempu u kojem nema zastoja ni padova. Duhovitost i živost dijaloga je svakako pogodovala tome, a ne smijemo podcijeniti ni udio simpatičnog para (Rommy Schneider i Horst Buchholz) koji je s dosta ljupkosti i svježine uklopio u stil filma. Vrlo duhovita i uspjele je uporedna radnja u kojoj je prikazan jedan ljubavni par iz »višeg društva«, do srži perverznan i pokvaren, a koji služi kao kontrast čistoj ljubavi siromašnih protagonista.

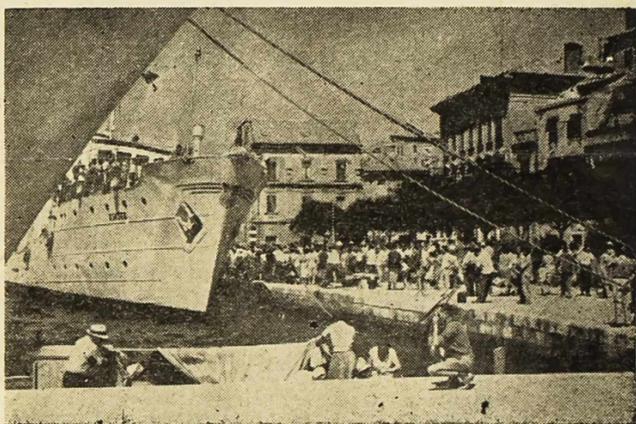


Prvić Šepurina primila je ove godine više gostiju nego ikada dosad. Ovo izrazito ribarsko mjesto tek se orijentira na turizam. Slikovitost ovog mjesta privukla je i posjetioce, koji nisu planirali svoj odmor u njemu. Oni rado odlaze zadovoljni nadom, da će ih u idućoj sezoni dočekati ugodne novosti.



Ritam motorizacije kroz Šibenik jenjava. To se vidi i po broju vozila, koja se prebacuju na relaciji Martinska — Dolac. Pa ipak, njihov je broj još uvijek znatan, premda ne dolazi više do zakrčenosti.

Na obratnoj relaciji situacija je upravo obrnuta!



Da »prve laste« odlaze, vidi se i po ovoj slici. Nekada pred brodovima nije bilo ovoliko putnika, koji čekaju odlazak. Danas ih je više nego prošlog tjedna, a sutra će ih biti još više. Neki od njih na brzinu »spremaju« posljednje uspomene, fotografirajući prizore sa vrlo živog pristaništa.

## VODOVOD I KANALIZACIJA ŠIBENIK

### OBAVIJEST

Upozorava se građanstvo, ustanove i poduzeća, da pristupe štednji potrošnje vode, jer su kapaciteti maksimalno opterećeni.

Upozorava se građanstvo da se trošenje vode svede na najpotrebniju mjeru, jer ukoliko se nastavi s potrošnjom kao do sada, pojedini dijelovi grada ostat će bez vode.

Skreće se pažnja građanstvu da se zalijevanje zelenih površina može vršiti samo od 20 do 0,6 sati, a najstrože se zabranjuje polijevanje dvorišta terasa, kao i dijelova ulica, koje pojedinci polijevaju radi hlađenja i prašine.

Također će se vršiti kontrola potroška vode i kod paušalnih potrošača.

Ukoliko naši organi utvrde nepravilnost u trošenju vode, s obzirom na opće potrebe komunalnog snabdijevanja vodom, neuredni potrošači za vrijeme ovog sušnog perioda isključit će se sa gradske mreže.

Molimo potrošače da ove mjere štednje provedu odmah u interesu vlastitog snabdijevanja kao i snabdijevanja svih sugrađana.

Ukoliko građani ne provedu mjere štednje, ova Uprava nije u mogućnosti da građanstvo snabdijeva s dovoljnom količinom pitke vode i nikakve intervencije ne mogu stanje poboljšati, jer se naš kapaciteti koriste maksimalno.

UPRAVA

Nogometno prvenstvo Jugoslavije

# Samo jedan bod

„ŠIBENIK“ - BSK 2:2 (1:1)

Stadion »Rade Končar«. Vrijeme toplo. Teren pogodan za igru. Strijelci: Nadoveza u 5. i Orošnjak u 81. minuti za »Šibenik«, a Teskera u 26. i Crnković u 76. minuti za BSK. Sudac Gruškovič iz Zagreba, pomoćni Krstić i Dunkić.

Šibenik: Rančić, Orošnjak, Ilijadica, Perasović, Geić, Marinić, Marinić, Zaja, Nadoveza (Dulo), Aralica, Rora.

BSK: Milković, Pavičić, Dugačić, Bida, Aračić, Jašarević, Teskera, Lojen, Crnković, Matijević (Remić), Gajger.

Ekipa »Šibenika« ni ovog puta nije zadovoljila. Izgubljen je vrijedan bod sa novajlijom iz Slavenskog Broda, koji je očito došao u Šibenik da izbori barem bod. Gosti su u tome i uspjeli, a da su bili nešto bolje sreće pred golom mogli su lako odnijeti oba boda. Bili su dobri u obrani i u navali, koja je brzim prodorima često ugrožavala vrata Rančića. Njihovi napadi bili su naročito opasni u prvih 20 minuta drugog poluvremena, kada su i postigli vodeći zgoditak. Kod domaćih gotovo ni jedna linija nije funkcionirala, a ispod prosjeka je igrala osobito obrana u kojoj su jedino zadovoljili Perasović i Rančić. U navalnom redu nešto borbeniji bili su Aralica i Marinić. Kod gostiju su se sviđjeli vratar Milković, zatim Aračić i u navali prodorni Lojen.

Početak je pripao Šibenčanima, koji su prvih 20 minuta izveli nekoliko oštrih napada na gol Brodana. Nadoveza se prvi upisao u listu strijelaca, kada je već u 5. minuti, nakon izvedenog kornera zahvatio loptu glavom i preko istrčalog vratara plasirao u mrežu. Slijedi serija napada domaćih, ali bez rezultata. Najbliži cilju bili su Zaja i Marinić, a zatim i Nadoveza, ali su njihovi udarci bili plijen visokog vratara gostiju. Jednom je u tom periodu Marinić pogodio i stavio. Gosti su prvi izveli udarac u 22. minuti preko Teskera i od tada se na terenu odvija ravnopravna igra. Istom igraču pošlo je za rukom da u 26. minuti postigne izjednačujući zgoditak. Evo kako je do toga došlo. Na jednu loptu koja je dolazila s lijeve strane, pošli su

Ilijadica i Rančić, a u stopu ih raz pratio Teskera. Nesporazum dvojice obrambenih igrača domaćih, koji su oklijevali tko će od njih uhvatiti loptu, iskoristio je Teskera i iz blizine pogodio mrežu. To je bio hladan tuš za gledaoce i za igrače, koji su počeli igrati prilično nervozno, što se očitovalo u netačnom dodavanju i nepreciznom pucanju na vrata. Do kraja ovog dijela Lojen i Marinić propustili su priliku da s uspjehom završe svoje akcije. U dobrom dijelu ovog poluvremena obrana domaćih pokazala je veliku nesigurnost. Posljednjih pet minuta obje ekipe izvršile su po jednu izmjenu. U jednom duelu povrijeđen je Nadoveza i njega zamjenjuje Dulo. Kod gostiju Remić je zaigrao umjesto Matijevića.

I početak drugog poluvremena nije donio ništa ohrabrujućeg za domaću ekipu. Gosti su čak štaviše bili terenski premoćniji i opasniji za protivnička vrata. Igra koju smo u tom periodu vidjeli, bila je u svakom slučaju ispod drugoligaškog prosjeka. U 60. minuti gosti su izveli jednu od najopasnijih akcija i Rančić je bio prisiljen da padom u noge spašava siguran zgoditak. Name, Lojen je primio loptu negdje na sredini terena i u sprintu je poveo prema vratima, ali je za čas oklijevao, što je bilo dovoljno Rančiću da intervenira. U 71. minuti došlo je do budnog negodovanja sa strane gledalaca, kada su gosti postigli vodeći zgoditak. Crnković je prešao nekoliko igrača šibenske obrane i kad se približio Rančiću on je neometan od nikoga postigao neobranjivi zgoditak. Izgledalo je da će gosti neočekivano slaviti pobjedu, ali pet minuta kasnije došlo je do izmjene rezultata. Brančić Orošnjak koji je u II poluvremenu zaigrao na desnom krilu i bio jedan od nosilaca domaćeg napada uspješno je završio jednu akciju tima, da je u sprintu s desne strane s oko 6 metara iznenadio vratara Milkovića i lopta je pogodila donji desni ugao. Izjednačenje kao da je prepородilo domaći tim, koji je posljednjih desetak minuta apsolutno dominirao terenom, tako da su gosti bili prisiljeni na obranu.

Rezultat od 2:2 realan je odraz snaga na terenu. Nedjeljni susret protekao je u vrlo uzbuđljivoj i fer igri.

Sudac Gruškovič je i ovog puta na šibenskom stadionu ostavio vrlo dobar utisak. U pomagala Krstiću i Dunkiću imao je dobre suradnike. (JJ)

REZULTATI II. KOLA

Split — Celik 0:3, Šibenik — BSK 2:2, Istra — Olimpija 4:2, Maribor — Karlovac 0:0, Famos — Borac 0:0, Varteks — Borovo 1:1, Rudar — Lokomotiva 2:1, Trešnjevka — Slavonija 4:1.

TABLICA

Trešnjevka	2	2	0	0	9:3	4
Celik	2	2	0	0	6:2	4
Borovo	2	1	1	0	5:1	3
Istra	2	1	1	0	5:3	3
Karlovac	2	0	2	0	1:1	2
Maribor	2	0	2	0	2:2	2
Borac	2	0	2	0	2:2	2
BSK	2	0	2	0	2:2	2
Olimpija	2	1	0	1	4:2	2
Slavonija	2	1	0	1	3:5	2
Rudar	2	1	0	1	2:6	2
Varteks	2	0	1	1	2:3	1
Famos	2	0	1	1	2:3	1
Lokomotiva	2	0	1	1	1:2	1
Šibenik	2	0	1	1	2:4	1
Split	2	0	0	2	0:7	0

PAROVI III KOLA

Borac — Split, Lokomotiva — Šibenik, BSK — Istra, Olimpija — Maribor, Karlovac — Famos, Celik — Varteks, Slavonija — Rudar i Borovo — Trešnjevka.

OBAVIJEST

Obavještavaju se omladinci i pioniri rođeni između 1945. i 1950. godine, da će se upis u NK »Šibenik« vršiti u četvrtak 30. o. m. na stadionu »Rade Končar« od 16 sati pa dalje. Interesenti neka sa sobom ponesu papuče i kratke gaće.

UPRAVA NK »ŠIBENIK«



## Osnovana međupodsavezna dalmatinska liga

Na sastanku predstavnika nogometnih podsveza sa područja Dalmacije, koji je održan u Splitu, zaključeno je da se osnuje međupodsavezna dalmatinska liga. Ova liga imat će dvanaest klubova. Odlučeno je da u prvog godini natjecanja ude pet najbolje plasiranih ekipa iz splitskog podsveza, po tri momčadi iz šibenskog i zadarskog podsveza, te predstavnik podsveza Gospić. U ovoj godini natjecat će se ovi klubovi: »Jadran« (Kaštel Sućurac), »Jugovinil« (K. Gomilica), »Junak« (Sinj), »Orkan« (Dugi Rat), »Solin«, »Dinara« (Knin), DOSK (Drniš), »Rudar« (Siverić), »Tekstilac« »Metalac« i »Zadar« svi iz Zadra, te »Visočica« (Gospić).

Previda se da će prvenstvo u ovoj ligi početi 23. rujna ove godine.

## Na prvenstvu Hrvatske u vaterpolu

# „ŠIBENIK“ PETI

Drugo mjesto osvojila je ekipa »Veke Luke«. Ove dvije ekipe plasirale su se u kvalifikacije za drugu ligu, koje je počelo jučer u Trebinju.

Po peti put prvaci Hrvatske postali su vaterpolisti »Jedinstva«, pretrpjivši samo jedan poraz i to u igri sa »Hvarom«.

## Pionirsko prvenstvo NRH u plivanju

# Belamarić najbolji

Prošlih dana u Dubrovniku održano pionirsko prvenstvo Hrvatske u plivanju i skokovima u vodu. Na ovom prvenstvu učestvovalo je 13 klubova sa preko 300 plivača i plivačica. Interesantno je spomenuti da je ove godine po prvi put održano i prvenstvo pionira u skokovima u vodu.

Ove godine »Šibenik« je na prvenstvo poslao 19 plivača i plivačica i 2 skakača. To je do sada najveći broj takmičara otkad postoji plivački klub.

Prema očekivanju prvo mjesto osvojili su plivači splitskog »Jadrana« sa 16.548 bodova, ispred »Juga« iz Dubrovnika, »Mornara« i »POŠKA« iz Splita, »Mladosti« i »Medveščaka« iz Zagreba i »Šibenika«. Osmi je KPK iz Korčule, deveti »Omladinac« iz Zadra, itd.

Gledajući u cjelini, sedmo mjesto koje su osvojili pioniri i pionirke »Šibenika« je više nego zadovoljavajuće. Već sada možemo kazati da je plivački sport u našem gradu učinio znatan korak naprijed. Na ovogodišnjem pionirskom prvenstvu »Šibenik« je bio finalist u tri naest disciplina. Najviše uspjeha zabilježio je Sinša Belamarić na 100 metara leđno, osvojivši prvo mjesto u vremenu 1:15,0. Drugi uspjeh postigao je Ju-

šić na 50 metara prsno za mlade pionire, osvojivši treće mjesto u vremenu 0:43,6.

Joško Blažević-Conera dospio je u finale u tri discipline i to: na 50 metara leđno je peti, 50 metara slobodno također peti, dok je na 50 metara leptir četvrti. Ovaj pionir već sada pokazuje izraziti talenat u plivanju.

Od ostalih plivača treba istaknuti Ranku Čikolu koja je na 200 metara bila osma u vremenu 3:03,3 i Milenu Ninić koja je osvojila također osmo mjesto na 100 metara leptir u vremenu 1:49,0. U štafetama »Šibenik« je također bio u finalima, u muškim i ženskim disciplinama. Mješovita štafeta je bila peta.

Ostali plivači su ispunili očekivanja.

Skakači u vodu Brajković i Mikulandra osvojili su četvrto, odnosno peto mjesto. Prva tri mjesta pripala su pionirima iz Zadra.

## SUSRET »ŠIBENIK« — »JEDINSTVO« (Zadar)

U čas prošle 20-godišnjice JRM i pomorstva u Šibeniku će se održati plivački vaterpolo susret »Šibenika« i »Jedinstva« iz Zadra. Susret se održava u nedjelju 9. rujna. Osim senior-skih plivača, nastupit će i pioniri koji su učestvovali na prvenstvu Hrvatske u Dubrovniku.

Najinteresantniji susret vodit će se u vaterpolu. Ovogodišnji orvak Hrvatske »Jedinstvo« imat će za protivnika mladu ekipu domaćeg »Šibenika«.

## Siverić pobjednik drniškog turnira

Finalni susret općinskog prvenstva neregistriranih timova u nogometu završio je pobjedom momčadi iz Siverića.

Igra se odvijala u naizmjeničnoj nadmoćnosti obaju timova. Dopadljiviju igru predveli su igrači iz Biotića, dok su veće realizatorske sposobnosti ispoljili Siverićani. Konačni rezultat je previsok i tijesna pobjeda momčadi iz Siverića, pa čak i nerješjen rezultat, bio bi realniji odraz na terenu.

Kada je dobar sudac Kažo Aralica otsvirao kraj utakmice, sekretar Općinskog komiteta Narodne omladine Riste Mrđen predao je pobjednicima ukusan pehar i garnituru dresova, a drugoplasiranoj momčadi loptu. I igrači iz Kričaka, kao trećeplasirani, dobili su za nagradu nogometnu loptu.

Po lijepom i sunčanom vremenu igrom je promatralo oko 800 gledalaca. (c)

## BRIBIR — KRKOVIĆ 1:4

Borbena ekipa Krkovića zasluženo je pobijedila momčad Bribira s rezultatom 4:1. Obrana gostiju odoljevala je čestim napadima domaćih, koji nisu uspjeli iskoristiti ni ono malo šansi što su imali. Najbolji igrač utakmice bio je centarhalf gostiju J. Perak, te M. Nilić i Serkinčić, a kod domaćih Simpraga i Sušić. (MS)

IZ MEDICINE

# NESANICA

Sve je više osoba koje se žale na rdav san. Međutim, dobar san je neophodan za valjan duševni i tjelesni odmor. Postoje mnogi razlozi zbog kojih ljudi danas rdavo spavaju. Veliko, naročito psihičko opterećenje, odgovornost, brige, različita uzbuđenja itd., onemogućuju ili uspavljuvanje ili dugotrajniji, miran san.

San je jedna od najvažnijih potreba živog organizma. Njime se obnavlja energija potrošena u budnom stanju. U snu su sve funkcije živog organizma svedene na najmanju mjeru. Tako je smanjena nadražljivost centralnog nervnog sistema i osoba koja spava mnogo teže prima utiske. Međutim, u tom pogledu postoje neki izuzeci koje je teško objasniti. Zena umorna od dnevnog posla, spavat će dubokim snom i neće čuti razgovor u sobi ili larmu na ulici, možda neće čuti ni lupanje na vratima ili grmljavinu, ali će se odmah probuditi kad čuje plač djeteta, čak i iz druge sobe. Mlinar će mirno spavati uz lupu mlinar, ali će se probuditi čim on prestane da radi. Prema tome, jasno je da i u snu sve psihičke funkcije nisu potpuno ugašene, štaviše da postoji mogućnost da mozak reagira i na specifične nadražaje (na primjer plač djeteta).

U snu nastaju promjene u funkciji vegetativnog nervnog sistema na taj način što prevladuje onaj njegov dio koji izaziva usporavanje rada srca i disanja, smanjenje krvnog pritiska, kao i funkciju želuca i crijeva, smanjenje refleksa itd. Sve to ima za posljedicu uštedu energije za vrijeme sna, to jest njeno nadoknađivanje.

Zdrava odrasla osoba treba da spava sedam do osam sati u toku 24 sata. Djeca spavaju duže, prema uzrastu, obično devet do deset sati, dok starije osobe spavaju prosječno šest do sedam sati pa i manje. Međutim, potreba za snom je različita. Bilo

je genijalnih ljudi koji su spavali vrlo malo, a bilo ih je koji su spavali mnogo. Isto tako ima i slaboumih koji spavaju dugo, i drugih koji spavaju malo. Prema tome iz činjenice koliko tko spava ne može se izvući nikakav siguran zaključak o njegovim umnim sposobnostima.

Dokazano je da je noćni san najbolji, jer je najmirniji i najdublji. Zbog toga se osobe koje rade noću, a danju spavaju, nikada ne mogu tako odmoriti kao oni koji noću spavaju. Zdrav san je važan čimnik u održavanju zdravlja. Njegov poremećaj ima za posljedicu smanjenje radne sposobnosti, poremećaj duševne i tjelesne ravnoteže, a često je i uzrok bolesti.

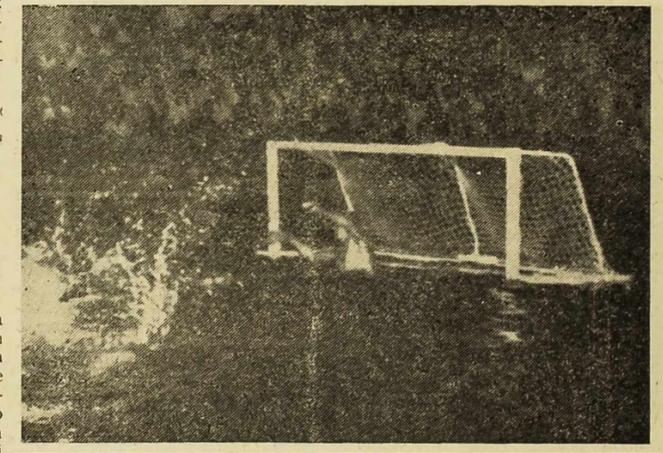
Da bi čovjek dobro spavao i naročito lakše zaspaao, potrebno je da za to postoje uslovi ili da ih on stvori. Poznato je da ne-prijatne misli, brige, strah, razna uzbuđenja, zatim vanjski nadražaji (buka, svjetlost, nepodena temperatura itd) kao i razna sredstva za uživanje (kafa, čaj) sprečavaju uspavljuvanje. Važno je znati da brige, strah i druga emocionalna stanja, produćuju u svijest u drugoj polovini sna, izazivaju buđenje i sprečavaju ponovno uspavljuvanje. Također je poznato da svjetlost u mnogih osoba sprečava uspavljuvanje i prouzrokuje privremeno buđenje. Isto tako, i jaki mirisi. Na tom počiva uobičajeni postupak kojim se, stavljanjem nekog jakog mirisnog sredstva pod nos, budi čak i osoba u besvjesti. Jedino u preporu čulni utisec sprečavaju uspavljuvanje. U drugoj polovini sna, dovoljan je već šum od 50 fona da poremeti san, naročito ako je šum naglo nastao. Prema podacima, u velikim gradovima oko 40 posto ljudi ne mogu uslijed buke dovoljno da spavaju i da se odmore.

Liječenje nesaniće nije lako. Treba prije svega kao i uvijek u medicini utvrditi njen uzrok.

Kad se on otkrije, onda treba liječiti osnovnu bolest. Njenim izliječenjem, nestat će i njena posljedica — nesanica. Ali nije moguće uvijek naći uzrok nesaniće, niti ga ukloniti čak i ako je poznat. U takvim slučajevima ponekad se mora upotrijebiti neko hipnotično sredstvo. Ali, treba znati da nije svejedno koji će se lijek uzeti, jer neki izazivaju bolje uspavljuvanje, dok drugi bolje održavaju san. Osim toga neke osobe bolje podnose jedan, druge drugi lijek. Uz to treba uvijek imati na umu da se i zdravi i bolesni brzo naviknu na hipnotična sredstva, koja onda se više manje koriste.

Međutim, vrlo često nesanica se može izliječiti i bez lijekova, uklanjanjem štetnih navika ili psihičkim uticajem na osobu koja od nje pati. Za dubok i dobar san potrebno je, prije svega, ukloniti unutrašnje (brige, uzbuđenja) i vanjske (buka, svjetlost i drugo) nadražaje. Zatim treba da je postelja udobna i da položaj pri spavanju bude pravilni. Najbolji je položaj na leđima, sa malim uzglavljem. Pri tome svi mišići u najvećoj mjeri su otpušteni, organi rade nesmetano, disanje i krvotok su pravilni. Ako se netko ne može da navikne da spava na leđima, onda može i sa strane i to bolje na desnoj strani, da bi srce moglo slobodnije da radi. Sasvim je štetno spavati potrbuške — kao što to neki čine, jer su tada mnogi organi pritisnuti i na taj način im je funkcija otežana. U odaji u kojoj se spava, temperatura ne treba da je visoka, ali ne smije ni da je suviše niska (najbolje je da bude oko 18 stupnjeva Celzusa), jer se u snu tijelo postepeno hladi, što predstavlja nadražaj za buđenje. Jedan poznati ljekar ovako je definirao uslove za dobar san: »Da bi čovjek dobro spavao, treba da ima tople noge, dobro varjenje i čistu savjest«.

Dr. L. S.



## VACANE — HAJDUK (Piramatovci) 2:5

U Vačanima je odigrana prijateljska nogometna utakmica između Vačana i Hajduka iz Piramatovaca. Rezultat je prava slika onog što se događalo na terenu. Gosti iz Piramatovaca znalački su provodili svoje akcije i visoko porazili borbenu ekipu Vačana. Rezultat je mogao biti i veći, da je navala gostiju iskoristila sve povoljne šanse. Kod gostiju su se istakli Čvorak B, Maretić i Galić u obrani, a Pekić D. i Čvorak A. u navali, dok je kod domaćih bolji od o-

stali bio Travica. Golove za »Hajduk« dali su Pekić 2, Galić, Skokić i Ceronja D, a Travić 2 za Vačane. Sudac Gladović je zadovoljio. (MS)

## JADRTOVAC — GREBAŠTICA 6:1

U prijateljskoj nogometnoj utakmici koja je odigrana u Grebašćici ekipa iz Jadrtova pobijedila je domaćina sa 6:1, nakon vrlo žive i zanimljive igre. Pred oko 300 gledalaca sudio je dobro Laća. (JP)

## Obavijest

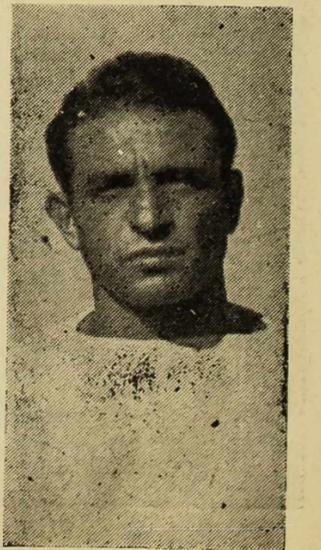
- 1) Obustavlja se svaki saobraćaj na cesti I reda broj 12 na relaciji Šibenik — Rogoznica — Marina, na dionici od Šibenika do Grebašćice i to početkom od 15. IX do 30. XI 1962. godine.
- 2) Zaobilazni saobraćaj će se odvijati na relaciji Šibenik — Gornji Seget — Trogir — Split.
- 3) Reguliranje lokalnog saobraćaja vršit će poduzeće za cestu u Šibeniku i Splitu.

PODUZEĆE ZA CESTE ŠIBENIK

Zavod BIROTEHNIKA, Odjel za dopisno obrazovanje upisuje u

- DOPIŠNU VIŠU EKONOMSKU ŠKOLU
- DOPIŠNU EKONOMSKU ŠKOLU
- DOPIŠNU UPRAVNU ŠKOLU

Sve informacije o upisu i školovanju uz prilog marke od 50 dinara, daje »Birotehnika« Zagreb, Jurišićeva 3/IV p. p. 246.



Ponovo u Šibeniku: I. Šangulin